

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	
Egy évre	6 korona — fillér
Félévre	3 " —
Negyedévre	1 " 50 "
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona.	
Egyes szám ára 20 fillér	

Felelős szerkesztő
BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:
A „PÁZMÁNY-SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb a „Pázmány-sajtó” címére küldendők, (Deák-tér 19 szám)
Hirdetések jutányos árban vételnek fel
Nyitott sora 40 fillér.
A lap megjelenik minden szerdán.

Május 1.

A szocziálisták nemzetközi ünnepe, május elseje, ez évben minden nagyobb emóció nélkül folyt le. Pedig a spanyol-, francia, belga és a trieszi véres mozgalmak után tartani lehetett meglepetésektől.

A közelmúlt socialista forradalmak vészterhes felhőként vonultak végig Európa egén. A mi józan ítélletű, nyugodt természetű magyar munkás népünk soha sem volt fogékony talaj a felforgató socialistikus elveknek s a hazafiatlan kozmopolita rajongásnak befogadására. Egyidő óta azonban azon elemeknek izgatása folytán, melyek jobb üzlet hiánya miatt emberanyagban, kivándorlásban és socializmusban utaznak, ijesztő mérvben terjed nálunk is ez a nemzetölő rákfene.

A veszély fölismerése, mely ezen körülményből államiságunkra tornyosul, minden hazafiasan érző kebelben felkölti az óhajt, annak elhárításához tehetsége szerint hozzájárulni.

Mert a socializmus államiságunkra nagy veszélyt rejt magában. Úzéljai egyenesen nemzeti és társadalmi létünk ellen intézvék, és az

általá célbavett dolgok rendje nem hogy az oly fennen magasztalt általános szabadságot és boldogságot alapítaná meg, hanem épen ellenkezőleg az egyén teljes elnyomása és féktelen anarchiához vezetne.

Bármint igyekeznek is a socialisták a vádat, hogy a nemzeti érzést, a hazaszeretetet a társadalomból kiküszöbölni szándékoznak, visszautasítani: azt nem tagadhatják, hogy valamennyi congressusban határozataik közé számos alapelvet iktattak, melyek a nemzeti érzéssel, a haza szeretetével homlokegyenest ellenkeznek; kétségtelenül áll továbbá az is, hogy a mi, ez idő szerint egyedül álló socialdemokrata képviselőnk, Vázsonyi (Weisfeld), egész programja tisztán kozmopolita elveket hirdet; nem nevezi magát nyíltan socialistának, hanem demokratának, — de azért ép oly socialista, mint Bracke, vagy Katz Izrael.

Hogy mennyire jogosult a socialisták, vagy ha úgy tetszik socialdemokraták ellen emelt második vád, hogy ők a birtokfelosztást célozzák, eléggé kiderül az „internationalis munkásegylet” határozatából, mely így hangzik: „a congressus kijelenti, hogy a társadalomnak jogában áll a magánbirtokot meg-

szüntetni és közös tulajdonná változtatni.”

Ha végigtekintünk azon tapon, törekvéseken és viszonyokon, melyek a mai socializmus keletkezése és fejlődésére döntőleg folytak be: előttünk áll az eszköz is, mely egyedül képes utját szegni az állami és társadalmi létre egyaránt végzetessé válható socializmus erjedésének; ez az eszköz: a keresztény szellem, a keresztény morál.

Csakis a keresztény szellemben nevelkedett munkás képes a hivatásával járó bajokat és nélkülözéseket megadással viselni. A munkás előtt ellenben, ki vallásos nevelés nélkül serdült fel, csak egy cél lebeg: földi létét bármily bűn árán is élvezetesebbé tenni. Egy mégis van, mi vágyait féken tartja: a felsőbbeségtől félelem. Ezt kijátszani, vagy számos bűnrészes közé vegyülve megbénítani: ezen fordul meg a vallástalan munkás egész morálja. De a közel múlt események bizonyítják, hogy a munkásnak még a hatóságától félelme sem képes a társadalmat a koronkint kitörő erőszakoskodásoktól és azok sikertelensége folytán csak még végzetesebb kimenetelű lázadásoktól megóvni.

Különben a keresztény szellem

TÁRCZA.

Az élet utjai.

Irta: *Zagya Mariska.*
(Folytatás.)

Lujza hugának minden tekintetben éles ellentéte volt. Szelid, vallásos, kedves természet volt, gyöngéd és jószívű mindenki iránt. Nem szerette a fényt, a pompát, a zajos társaságot s ami hugának létszükséglet volt, az neki legnagyobb gyötrelmé. Szivesebben elmegy reggeli misére, mint a zajos kompániával kiállításra. Szóval, ami Irént mulattatta, az az ő gyöngéd lelkét sértette, ami annak nélkülözhetetlen, az neki egy cseppet sem kívánatos. Lujza mind ennek dacára nem volt valami zárkózott, mord természet. Dehogy. Ő a társaságban kedves, vidám és igen szellemes lányka volt.

Mivel anyjának minden terve hajótörést szenvedett Lujza együgyűségén, — miként gunyosan anyja mondani szokta — éppen azért igen örvendett, hogy majdnem egy évig távol volt öreg nagynénjéhez, kit Lujza, mint nemeslelkű, vallásos asszonyt igen szeretett s az viszont őt. Lujzával anyja és huga bizonyos leereszkedő góggal beszéltek s nem egyszer kellett a szegény lánynak

keserű szemrehányást hallania, hogy buta, vallásos elvei miatt senkinek sem tetszik és ime, már husz éves s még sem tudott férjhez menni.

Fájt ez az ő szívének nagyon, de azért szelid türelemmel titkolta anyja előtt keservét. Csak akkor engedett szabad folyást bánatos könyeinek, mikor szobáscájában a szt. Szűz képe előtt imádkozott, nem egyszer esengve-kérve a bűnsők Anyját, hogy térítené meg hitközönyös, gunyolódó anyját és hugát.

Kevéssel az esküvő előtt egy váratlan jelenet adta elő magát, melynek Lujza volt ártatlan előidézője. A szalóban keresgélve, egy kis szt. Antal-szobrocskát, mit távozása előtt egy kis asztalkára helyezett, nem kis meglepetésére a falon széjjel nyitott japáni legyező mögé dugva lelt meg. Örömmel nyult utána, hogy kivegye, de amint a kezét kihuzta, a szoborral együtt egy arekép is kihuzódott és hangos koppánással a földre hullott. Felvette és csodálkozva szemlélte a szép férfi arcz nemes vonásait, hirtelen megfordította és a hátlapján e szavakat olvasta: — Irénnek, — Kálmán. Esküszöm . . . több semmi. Elgondolkozott e szavak értelmén, de nem tudott kiigazodni belőle. Lujza nem volt kíváncsi

természetű, hiszen, ha az lett volna, a halomszámra ott heverő férfi areképeket mind sorra kellett volna kérdegetnie, de ő csak pár pillantást vetett azokra és már ismerte mindegyik léha piperkőcz jellemét; hanem ez az egy, ez meg kapta figyelmét, ez nem olyan arczu, mint a többi, ezt ő még nem látta házukban soha! — Rövid habozás után átment a másik szobába és hugának nyujtva a képet így szólt: — Nézd, Irén, mit leltem, ezt talán nem is tudad, hogy létezik? — Mondd, ki ez, nem emlékszem, hogy itt valaha láttam volna! — Darvainé észrevette Irén zavarát s épen azért ő válaszolt szokott érdességével: No, mit nem kutatsz még össze! Azután Irénhez fordult és nyers hangon folytatta: — Irénkém, azt a képet tépd össze, az ilyesmit nem érdemes tartogatni, ez olyan Lujzának való gavallér, ő talán tíz évig is elvárna egy jött-mentért, ha naponként elmenne vele a misére, úgy hallottam járta is a templomot eleget; látod, Lujza, ez a buta azt hitte, hogy Irén olyan higeszü, hogy várni fog ő rá 3-4 évig, csak hogy mérnőkné asszony lehessen. He, he, he! No most már tudod kicsoda? — jegyezte meg epésen Darvasné. Irén összgyürkölte a kezében levő képet és hirtelen mozdulattal a kosárba dobta.

nemcsak a munkásosztályra ható üdvös befolyása által vált a társadalmi kérdésre nézve oly jelentőssé: a munkaadó gondolkodására hasonló hatást gyakorol az. Ugyanis a keresztény szellemű munkaadó nem lesz azon, hogy munkásai bérét a munkaerő növekedő kínálata alkalmából valódi értéke alá szállítsa, jól tudván, hogy a kereszténység az érdemelt bér rövidítését ép azon elvnel fogva kárhoztatja, mint kárhoztatja a tolvajlást. Ellenben a valótalan munkaadó nem tekint a munkásnak sem személyes, sem családi, sem erkölcsi érdekeire; ő az emberi munkát csakis anyagi érdekeinek szempontjából fogja föl, munkásaira annyi gondot fordít, amennyit gépeire, és ha a munkaidő és megerőltetés tulságai folytán munkásainak ereje lassan kifogy is, az őt nem aggasztja; hiszen növekednek az új erők és a gőzerő mindinkább nélkülözhetőbbé teszi az emberi kezét. Ime, a társadalmi kérdés jogosultsága! Milliók sóhajtásai oda mennek ki, hogy sorsukon javítva legyen, hogy az igavonó barom sorából kiemeltessenek s a társadalomban emberi méltóságukhoz illőbb állapotba helyezzessenek.

De a munkásokon kívül ezen fárad, ezért küzd az emberiség jobb része is. A nép ellenségeit lealcázni és így hitelüket megrontani; a kormányt és népképviselőket korunk rákfénjére figyelmeztetni; rámutatni a gyógyszerre, melylyel e mindinkább elharapózó baj orvosolható: kötelessége minden igaz embernek, ki barátja az elnyomott szegény munkás osztálynak, — kötelessége minden igaz hazafinak, ki szíven viseli a mi derék magyar köznépkünknek, s egész nemzetünknek sorsát.

A szociálizmus tanai és törekvései tehát nem annyira szükség-

képeni kifolyásai a napjainkban divó téves nemzetgazdászati rendszernek, mint inkább multhatatlan következményei a társadalomban és a politikában mindinkább érvényre jutott keresztényellenes doktrínának; miért is, ha amazokkal sikeresen akarunk szembeszállani, kell, hogy emezekkel is tökéletesen szakítsunk.

Nőkről a nevelőknek.

— Irta: *Pataki Lajos.* —

„Erős asszonyt ki talál?”
Példab. k. 31, 10.

Ide avval a sugaras folyadékkal, mely elömlik az égen a hajnal rózsafényében, — hadd mártsam belé a tollamat! Ide a Leonidák és Perseidák csillagzaporának arany szikráival, — hadd porozzam be velők az én írástomat! . . .

Ne tessék, kérem, méltatlan stílusgyakorlatnak venni ezt a sajátos kezdést! Egy tárcaíró akarta tollát hajnalsugárba mártani és írását csillagzaporával beporozni, mert — a nőkről készült írni.

Hagyjuk meg ábrándjait a fiatalságnak, — lelkesedés nélkül nagy még nem jött létre. És a természet maga festi aranyos színeivel amaz édes álmoknak tündérképeit. A nevelés álljon őrt és virraszson az álmodó felett! Az ébrenlét idején pedig nyujtszon kristályanyagot, — szövedékül az álmokképeknek! . . .

A *Levána* így kezdődik: „Midőn Antipater a spártaiaktól ötven gyermeket kívánt tűszokul, azok a gyermekek helyett száz előkelő férfiút ajánlottak fel neki.” Diesterweg, tulajdon feljegyzése szerint, 1849 nyarán a liebensteini fürdőben meglátogatván feleségét, midőn a fürdővendégektől a megtekinteni valók iránt kérdezősködött, ezek egy „vén bolondra” tették figyelmessé, a ki mindennap kis gyermekekkel ugrándozik a gyepen.* Ez a „vén bolond” Fröbel volt, a gyermekkertek megteremtője.

Fennkölt gondolkozása a spártaiaknak! — egykor. Nemesebb érzések iránt fogékonytalansága élvezetekben elbágyadt idegeknek, pusztasága kiégett szíveknek! — kétezer év múlva.

* *Wegweiser*, IV. Aufl. 1850. I. B. IV.

Lujza mind ennek néma szemlélője volt. Az ő finom lelke megérezte, hogy ez a férfi becsületes, jellemes ember, ki nem tudott hazudni, hízlelni s ezt a nyílt szívű, vallásos lelkű embert, ezt a ritka jellemet hitvány jött-mentnek, butának nevezte anyja és huga.

Mikor azok kimentek a szobából, hirtelen sugallat által megkapatva a papir kosárhoz ment, kivette az összeroncsolt képet, kisimitotta és kis zsebkönyvébe rejtette azt.

Pár nap múlva megtörtént az esküvő oly fényes és pompával, hogy miként Darvasné látni vélte, az asszonyok és leányok bámuló serege csak úgy kékült-zöldült az irigységtől.

Az ifju pár egy év múlva eltávozott a városból, a járásbíró elhelyeztette magát a hatodik vármegyébe, mert belátta, ha tovább is ott marad ifju nevével, maholnap csak uszályhordozója és nem férje lehet Irénnek, annyira körülrajongták a házibarátok tömjénező serege. Elmentek Irénék s már több mint három éve távol voltak, amikor is egy napon arra kérte Irén levelében anyját, hogy engedje Lujzát hozzá egy pár hónapra, mivel a gólya náluk bekopogtatott, hozva egy enni való kis fiúcskát s most, hogy a szobára van utalva, unja magát és reméli, hogy Lujza társasága elfogja üzni azt. Darvasné

örömmel tett eleget kedves Irénje kérésének és Lujza elutazott.

Két napi hosszú ut után megérkezett a várva-várt vendég. Angyalarezu, pufók fiúcska és hugának ölelő karjai fogadták. Lujza csakhamar ot honosan érezte magát Irénéknél, minden gyönyörűséget az élénk kis fiúcskában találta s boldog volt, hogy huga is kitűnő színben van és egészséges. Egy pár nap múlva azonban szomorúan tapasztalta, hogy huga sorsával elégedetlen, férjével szemben ingerült, szeszélyes s hugy kedélyhangulata zord, mogorva.

Lujza naponként eljárógatott a reggeli misére és búzó imát rebegett az ég Urához Irén családi boldogságáért. És imája följutott az Isten trónusához. Egy szép napon ugyanis azzal lepte meg Irén, hogy ő is elmegy a reggeli misére és ha Lujza akarja, mindennap elkiséri, legalább sétál egy keveset. Hogyne akarta volna Lujza, hisz a lelke is örült, hogy monoton egyhangúságából ébredezni kezd huga. Kezdetnek ez is igen jó attól, kinek valamikor még öt perc is igen hosszú volt az Isten házában. Így ment ez aztán nap-nap után, hét-hét után. Lujza örömmel tapasztalta, hogy Irén nyugalma, vig kedélye kezd visszatérni s férjével szemben gyöngédebb és a fejlődő kis fiuban igazi gyönyörűségét leli.

Folyt. köv.

Az emberiség életében is vannak sivár korszakok, miként az idők láncolatában meddő, sovány esztendőök. Ma nincs emelkedettebb gondolkodásmód, mely határtalan tisztelettel ne környezné az ifjúságot, mint talán egy boldogabb jövőnek megalkotóját. Egyház és állam szeretettel, gonddal ápolja és óvja a képződő nemzedéket, az emberiség reménybimbait.

A pedagógus ma már nem színdarabok és izetlen adomák torzalkja, hanem becsülésben álló napszámosa a nemzetnek. A pedagógia ma világnyelv, melyen az emberiség legműveltebbjei és legjobbjai megértik egymást, habár politika, nemzetiség és vallás kiegyenlíthetetlen ellentéteket támasztott is közöttük. A pedagógia ma tudomány, mely fényes palástban ül az egyetemek tanítói székeinek magaslatán.

És bár kívánatos, hogy minél hamarabb érkezzenek el a próféta jövendölése* szerint való ama boldogabb idők, midőn „a nemzetek kardjaiból szántóvasakat fognak csinálni és dárdaikból sarlókat,” hogy inkább építsünk, mint rontsunk; neveljünk inkább, mint gyilkoljunk: de mégis tagadhatatlan, hogy a mai körülmények között csak, ha pallos villog a fondor ellenség szemébe és katonaszuronyok és ágyúk pécézik az ország határait, lehet a haza keblén nyugodtan, édesdeden szunnyadni; lehet háborítlanul vetni és aratni; lehet a már meglévőt megtartani; lehet békeségben munkálni a nemzet izmosodását és mindenoldalú fejlődését.

Ebben a fejlesztő munkában előkelő része van a nevelésnek, melynek feladatai azonban, a mint legmagasztosabbak, úgy egyszersmind a legnagyobb felelősséggel is vannak egybekötve. És miként egykor az Úr szolt Mózeshoz az égő csipkebokor lángjaiból: „Oddd le saruidat, mert szent a hely, a hol állasz!” — szeretném ezt én is odaikáltani annak, a ki a nevelői pálya szent útaira kíván lépni. Mert, miként a *Levána* szépen mondja, „megható és főnnséges ugyan a látvány, mikor a legközelebbi utókor-nak nagy szellemei és tanítói, mint csecsemők csúszkálnak a nevelő előtt, és mikor ő leendő Napokat, mint kisedet bolygócsillagocskákat vezet körül járőszközén: de egyszersmind annál súlyosabb is az ő feladata, mert nem tudhatja előre, vajjon pokol fejedelmét, vagy világosság angyalát neveli-e az emberiségnek?”

Érzem erőmnek csekély voltát, midőn a mondottakon még egyszer átrepül képzeletem, és midőn jelen felszólalásommal akadályok elmozdítását akarom megkísérteni, a melyek keresztültörhetetlen szirtekként állanak útjában a józanabb nevelés egy igen jelentékeny kiágazásának. Mindegy! Az a gyöngye szellőcske, mely ellenébe fuvallt a száguldo gőzköcsi földet rengető vastömegének, szintén erő volt, mely tehát a tudomány bizonyossága szerint nyomtalanul el nem vesztetett.

A középkori lovagság alapszabályainak egyike volt: nem számlálni az ellenséget! A pedagógusnak egyik jelszava kell, hogy legyen: nem mérni az akadályokat!

* * *

Regények és novellák, versek és más irásfajok, valamint nem egy esetben fonák társadalmi szokásaink a nőnemet, mint ilyent, oly túlzó tisztelet tárgyává teszik, mely semmiképen sem mondható megokoltnak; melyet a józan nevelés soha sem helyeselhet. És annál sajnálatosabb a dolog, hogy első sorban méltatlan külsőségek azok, melyek amaz émelyítő magasztalásokat az irodalomba bevitték és okai annak, hogy a kellő komolyságról megfeledezők a legnagyobb mértékben hibáztatható módon tüntetik ki már a serdülő leánygyermekeket.

* Izaiás, II. 4.

Eltételezve attól, hogy az a mértéktelen nőnkultusz minden reális alapot nélkülöz, az a nőnemre nézve súlyos erkölcsi bajoknak forrása és egyszersmind szellemi fejlődésének is nagy akadály. Azért társadalmunknak érintett fonák-ságaival méltán foglalkozhatik a neveléstudomány.

A nőt a férfi felett kiemelni akaró kultusz teljesen alaptalan. Természettörvény, biblia, valóság, jog, pedagógia, — vagyis a józan tiszta felfogás elsőséget ad a férfinemnek, mely jelen korunkig bezárólag alkotásaiból és működéséből ítélve, többoldalú használhatóságával, nagyobb, kiválóbb testi és lelki erővel és tehetségekkel tünt ki a nőnem felett.

A lovagiasság nem külön fogalom, nem önálló erény, hanem egyszerűen emberbaráti nemes érzésből származó általános kötelesség, melyet segítően teljesít az erősebb a gyengébb iránt, a bátrabb, a szilárdabb, a tehetősebb és hatalmasabb — a féltékenyebb, ingadozóbb, tehetetlenebb és gyámoltalanabb iránt. „Furcsa is volna,” írja a *Levána*, „ha az erősebb fogózkodnék a gyengébbe és a virág támasztaná a tartórudat, repkény a fát.” Minden egyéb, a mit az úgynevezett lovagiasság még nyújt, már bálványozás, esztelen, vagy méltatlan és az érzékek szerint való, a minék, miként a csalfa délibábnak, oka szertelen hév. „A nő, mint a férfi versenytársa,” írja *Felméri*, „se-hogy sem juthat győzelemre, sehol sem lehet egész polgár; még pedig azért nem, mert csak a férfi testi és szellemi szerkezetéhez való a kitarató erőfeszítést igénylő munkák.” A *Levána* szerint „hajók és hadseregek bizonyítják a nőnem nélkülözhetőségét; míg ellenben a női egyesületek, pl. kolostorok nem állhatnak fenn férfintéző, mint *primum mobile* nélkül.”

Mindeme való tények dacára a ferde családí, sőt iskolai nevelés a képződő nőnemnek szívébe már korán oltja belé a rendetlen önértzetnek egy legtúlzottabb fajtáját, a női gögöt, mely egyszerűen nevetségesnek volna minősíthető, ha erkölcsileg veszedelmes nem volna. Mily elszomorító jelenség, midőn egy alig 14—15 éves leány érdemes, idősebb, sokszor aggastyán férfismerősétől megvárja a kalap leemelve való előre köszöntést! Hogyan lehetne aztán az olyan kicsavart leányésznek tiszta fogalma valódi nagyságról? Hogyan lehetne lelkébe helyes érzéket és eleven kedvet plántálni a komoly munka iránt, melynek érdemét másban oly kevésre becsüli? Reális igazsággal írja *Felméri* a leánygyermeknek olyan ferde nevelésére vonatkozólag, hogy „magunk teremjük meg bennök a hiúság érzetét és oltjuk beléjük az érdem hámis fogalmát.”**

Az ég villámai, a természet féktelen nagy erői nem okoznak annyi kárt, mint a levegőben szálló mikrobák. Tigrisek és más fenevadak nem jelentenek annyi csapást az emberiségre nézve, mint azok a picinyke bogarak, melyek kenyerünket eszik meg és borunkat iszszák meg. Nagy bűnökre még nincs tehetsége, érettsége, alkalmá a gyermeknek, midőn az apró hibáknak férgel sereggestül rágcsálják már a zsenge lélek életterejét.

Az a rendetlen önbecsület, az a szertelen nagyralátás, melyre a környezet bálványozása vezet a leánygyermeket, meghamisítja ennek egész lelki világát; összezavarja fogalmait az erkölcsi jóról és rosszról, az erényről és bűnről. A jó benne mindig nagyobb és több, a rossz mindig kisebb és kevesebb, — mert ő leány. Sőt ő nagyon jó és egyáltalán nem is rossz; mert hiszen mily festőiesen áll neki még

* A neveléstudomány kézikönyve, 2. kiad. 51. 52. l.

** Id. mű, 631. lap.

az a durcás arckifejezés is! Picinyke ajakának, ennek a meghasadt cseresznyének még az a keserűséges biggyesztése is! A méltóságosan komoly *Kellner* írja: „Az édes anya beismeri, hogy leánykája nagyon csacska, nagyon kandi, de egyszersmind arról is meg van győződve, hogy nem rossz lelkű; igaz, hogy gyakran hazudott és veszekedő természetű, de rendszeren félelemből és túlságos szégyénérzetből tért el az igazságtól és csak azért pattan fel oly gyakran, mert rendkívüli becsületérzése van, melyre nagyon kényes, — és így megy ez addig,” fejezi be *Kellner*, „míg a kis csemete valóságos félistennek fel nem tűnik.”*

Bizony, bizony, még az erénye is hamis lesz annak a leánynak az önteltség romboló befolyása alatt és előhaladása az erkölcsi jóban lehetetlenné válik, mert zavaros fogalmai mellett konvex üvegen keresztül nézi a maga jó tulajdonait meg a mások hibáit és konkáv szemüvegen a mások erényeit meg a saját hibáit.

Az a megkülönböztető figyelem, mely már a gyermekleányokat méltatlanul kitünteti, okozza továbbá, hogy a női ifjúság kevés valódi tiszteletet érez általában mások iránt és kiváltképpen a férfinem iránt; a minék következtében sokan közülök a társadalmi illendőségtudásnak majdnem teljes hiányával nőnek fel. A család legtöbbször nem is gondol arra, hogy tulajdonképpen miről is van szó? Szerinte az a gyermekleány már neménél fogva bírja azokat az anyagi és egyéb kiváló tulajdonokat, melyek a férfivilágot annyira lebilincselve tartják. E felfogás szerint a nőnek pusztá mivolta és egyszerű megjelenése már érték a társadalom előtt, melynek csak tiszteleti kötelességei vannak vele szemben. És így történik aztán, hogy az a leánygyermek a legközönségesebb illemszabályokra sincs oktattva; félszeg akár három fiú helyett is; azt sem tudja, hogy a tiszteletadásnak milyen formáiban szóljon érdemes emberekhez, — miként ezt leányiskolák férfitanítói, ha nem tévedek, elég bőven tapasztalhatják.

Az a körülrajongás, az az aprólékos, féltékeny gond, az az elkényeztető gyöngédség, melyet a ferde nevelés a leánygyermeknek pazar bőségben nyújt, a legszükségesebb társadalmi erényeknek kifejlődését gátolja és viszont a legnemtelenebb érzelmeknek és a legrútább lelkületnek előidézője lehet az ő belső világukban.

Hozzászokva kezdettől fogva környezete bálványozó magatartásához, úgy veszi észre az a leánygyermek, hogy minden csak ő és minden csak ő érte él és mozog; ő a tengely, mely körül a világ forog. Minden vágya azonnal teljesítve, borús hangulata ezernyi kedveskedéssel derítve. Természetes, hogy jótéteményeket nem ismer, hanem csak legkitűnőbb személyét jogosan megillető jutalékokat. Szíveségek rá nézve nem léteznek, hanem csak köteles szolgálatok. A nemes lelkeknek egyik legszebb dísz: a hálaérzelem nála nem termő virág.

Ha aztán ez a szertelen bálványozás, tegyük, idegen körben alább hagy; ha azok a jogos követelményeknek vélt jótétemények már nem részrehajlóan, túlzó mértékben áradnak a mi ékes leányzónkra és ő valahogyan megszűnik a világnak kellő közepe lenni: akkor evátozást sérelemnek veszi, a legnemtelenebb érzelmek tartják bilincsekben szívét és a legrútább lelkület undokítja el szellemi képét; mert gög és dac foglalják el a női erények helyét, szeretetlenséggel és hálátlansággal fizet azoknak, kik boldogításán fáradoznak.

* *Kellner-Szücs: Gondolatok*, 190. l.

Fájdalom! még azt a kis jót is, a mivel okszerű nevelés mellett az emberiséget boldogabbá tehetnők, martalékul dobjuk oda egy ferde szokásnak, mely a nőből, ennek már kicsi korától kezdve, bálványt csinál.

Folyt. köv.

Hirek.

Május a virágok, a dal és költészet hónapja. Az egyház is a legpoetikusabb női kultuszt, a legeszményibb nőt, Máriát, állítja hivei elé, dalaiban magasztalja az ő erényvirágait, hogy bennünket a sivár anyagiasságtól, a lélek szennyétől megőrizzen. A szép májusi ájtatosságok városunkban április 30. máj. 31-ig az irgalmas nővérek templomában d. u. 6 órákor tartatnak.

Az Üdvözítő szent keresztje feltalálásának magasztos ünnepét vasárnap körmenettel ünnepeltük meg. Daczára a kedvezőtlen hűvös időnek, a buzgó hives nagyszámmal vonultak a kálváriára, a hol az ünnepélyes szentmisét Hehelein kanonok mondotta. Ez alatt a főgymn. ifjúsága énekelt. A szentmise végzetével az ünnep jelentőségéről Baudrexler Ferencz Jézustársasági atya, gymn. és szeminariumunk volt növendéke, mondott szép és hatásos beszédet. A kálváriáról visszajövet az egyházi énekeket a kir. kath. képezde növendékei intonálták.

A keresztjáró napok alatt a szokásos lélekemelő körmenetek a kedvezőtlen idő miatt elmaradtak. Az ájtatosságokat az első nap Szabó Norbert, kedden Kádár Ambrus és szerdán Hehelein Károly prépost-kanonokok végezték a székesegyházban. Ez ájtatosság eredete az ötödik századba nyúlik vissza, midőn Franciaországot nagy csapások pusztították. 469-ben sz. Mammert viennei püspök 3 napi böjtöt és közimát rendelt, mire megszűnt a baj.

Püspök ur ő méltósága pénteken f. hó 9-én Komáromba utazik, ahol a fájdalom szüznök szobrát, s nép. sz. Jánosnak restaurált kápolnáját fogja megáldani. A temetőben felállított szobrot püspök ur ő méltósága ajándékozta komáromi szeretett volt hiveinek.

Firezák püspök jubileuma. Munkács egyházmegye papsága a hivesekkel egyetemben hálatelt szívvel ünnepelte meg szeretett főpásztora tizedik évi püspökségének évfordulóját. A ruthén nép lelki és anyagi jólétéért kifejtett lelkes actiója örökké maradó nyomokat hagy maga után. Hazafiassága, rendkívül nagy műveltsége, finom egyénisége előtt a legnagyobb tisztelettel hajolnak meg az egyházon kívül állók is. Jótékony adományai 10 évi püspöksége alatt 85 ezer koronát meghaladnak. Május 1-én a gremialis papság és az összes intézetek növendékeinek jelenlétében ünnepélyes szentmisét mutatott be Dolinay Miklós kanonok a főpásztor jólétéért, aki minden külső ünnepeltetést beszüntetett és Mária-Pócon imába mélyedve töltötte e napot.

Megyés püspök ur ő méltósága a bérmálás szentségében a szigeti és a huszti kerületben levő hiveit fogja részesíteni a pünkösdi sz. ünnepek után. A bérmauti program a következő: a) a szigeti kerületben. Május 31-én szombaton d. u. érkezés Szigetre. Junius 1-én vasárnap bérmálás Szigeten (leányok és az a.-szugatagi fluk és leányok) 2-án hétfőn bérmálás ugyanitt (fluk); a templom, plébániahivatal, iskola, temető, stb. visitatiója. 3-án kedden reggel indulás N.-Boesköra. Bérmálás. 4-én szerdán visitatio N.-Boesköra. Délután indulás Rahóra. 5-én csütörtökön bérmálás Rahón. 6-án pénteken visitatio Rahón. Délután indulás Körösmezőre. 7-én szombaton visitatio Körösmezőn. 8-án vasárnap bérmálás Körösmezőn. Délután indulás vissza Rahóra. 9-én hétfőn reggel indulás Rahóról F.-Vissóra. Visitatio. 10-én kedden bérmálás F.-Vissón. 11-én szerdán reggel indulás Gyertyánligetre (Kabola-Polyána.) 12-én csütörtökön bérmálás Gyertyánligeten. 13-án pénteken visitatio. Délután indulás vissza Szigetre. 14-én szombaton reg-

gel indulás Akna-Szlatinára. Visitation. 15-én vasárnap bérmálás A.-Szlatinán. Délután indulás vissza Szigetre. Junius 16-án hétfőn reggel indulás Rónaszékre. Bérmálás. 17-én kedden visitatio. Délután indulás vissza Szigetre. b) a huszti kerületben: 18-án szerdán reggel indulás Szigetről Bustyaházán át Viskre Visitation. 19-én csütörtökön bérmálás Viskén. Délután indulás Técsőre. 20-án pénteken visitatio Técsőn. 21-én szombaton bérmálás Técsőn. Délután indulás Husztra. 22-én vasárnap bérmálás Huszton. 23-án hétfőn visitatio ugyanott. Délután Szigetre. 24-én kedden indulás Szigetről Német-Mokrára. Visitation. 25-én szerdán bérmálás N.-Mokrán. 26-án visszautazás Szatmárra. A bérmálás mindenütt reggel 8 órakor veszi kezdetét.

Az új kereskedelmi miniszter. A két hétig üresedésben levő miniszteri tárczára Ó felsége a király ma Láng Lajos v. b. t. t. országgyűlési képviselőt és egyetemi tanárt nevezte ki. Az ellenzéki lapok nem nagyon lelkesülnek az új miniszter személyeért.

A polgármesteri állásra vonatkozó pályázatok határideje máj. 5-én lejárt. A kitűzött időig Papp Géza h. polgármester és Verécy Antal táblabíró nyújtották be pályázatukat. Érdeklődéssel várjuk a törvényhatóság döntését. A megyei lapok, „Szatmár-megyei Közlöny”, „Felsőbányai Hírlap”, Papp Géza megválasztását biztosra veszik és méltányosnak tartják.

Iskolai vizsgálat. Dr. Lessenyey Ferencz kanonok, egyházmegyei tanfelügyelő, a jövő hét elején tovább folytatja az iskolák hivatalos megvizsgálását.

Dalestély. A dalárda f. h. 1-én a Társaskör termeiben kitűnően sikerült dalestélyt rendezett. Az ügyesen összeállított műsor dalárdánk gyönyörű éneke: „Szálljon lelkem” Gaál Jánostól, vezette be. Alig hangzott el dalosaink éneke, Baranyay Mariska k. a. lépett a podiumra, hogy közvetlenséggel és bájjal előadott monológiával arassa a nyilvánosság előtt első és maradandó sikerét. Dr. Fechtel János olaszországi, főleg pedig velencei utjáról olvasott fel nagy műveltséggel és vonzóan megkésztet rajtot. A zene trio, melyet Ferenczy Gusztáv (primhegedüs), Veress Lajos (gordonka) és Saja Viktor (zongora) urak adtak elő, gyönyörű technikájával és finom színezésével keltett szűnni nem akaró tapsot. Az „Elvennélek én, csak adnának”, „Mi volt nekem a szerelem” kezdetű dalokat dalárdánk Méder Mihály karmester vezetése mellett művészi tökéletességgel adta elő. Concert után táncz következett.

Polgármesterválasztás és a nyugdíjkérdés. Egyik kiváló tekintélynek örvendő jogásznak e kérdésre vonatkozólag a következőket írja: A városi nyugdíjszabályzat 13. §-a is kimondja, hogy az állami szolgálatból városi hivatalba átlépett tisztviselőnek a nyugdíj alpját képező szolgálati idejébe beszámítatik az az idő is, a mit állami szolgálatban töltött, de csak akkor, ha átlépése után a városnál még legalább 10 évig folytonos szolgálatban áll. Első következménye tehát a Verécy megválasztásának az lenne, hogy jelenlegi állami szolgálatából, miután az 1885. XI. t. cz. 1., 2., 3., 20. és 33-ik §-ai szerint nyugdíjazása ki van írva, önként lépven ki, nyugdíj-igénye az állam ellen megszűnik, ilyen igényt pedig a város ellen további 10 évig nem szerez. A további következménye a dolognak ellenben az, hogy, ha megválasztása után 10 évet tölt városi alkalmazásban s akkor nyugdíjba megy, a város nem 10 évi szolgálatát után járó nyugdíjjal, (fizetésének 40%-a) hanem az állami szolgálati idő után járó nyugdíjjal fog tartozni. S miután úgy tudjuk, hogy Verécy urnak az államnál már 23 szolgálati éve van, a város összesen 33 szolgálati év után fog nyugdíjat fizetni, vagyis összesen fizetése 86%-ára fog nyugdíjigénye a város ellenében felmenni, annak dacára, hogy a várost csak 10 évig szolgáltandja. Közöljük ezt minden apróságára azonban az a megjegyzésünk, hogy a félgőzelemben elbizakodók sokszor vonultak már nagy veszteséggel vissza az ütközet végén. Egyébiránt, hogy becses lap-társunk milyen nagy közvéleményt repraesentál, az kitűnt, midőn szerkesztője Ugron és Chorinnal szemben képviselőjelöltnek fel-

lépett; ez a derék organum teljes erejével támogatta szerkesztőjét . . . és az eredményt mégis mindnyájan tudjuk.

Kirándulás. Dr. Vajay Imre és dr. Fechtel János, a dalegyesület elnökei, a dalárdával július hó első napjaiban concert-körutra indulnak. Hangversenyezni fognak a galicziai Jaremse nyaraló telepen; Lembergben és Munkácson. Az előkészületek már erősen folynak. Biztosra vesszük, hogy dalárdánk a hon határain kívül is fényes sikereket fog aratni.

A államvasuti nevelő-táptintézet. A m. kir. államvasutak nevelő táptintézetéről az igazgatóság megbízásából Nagy Józsa titkár ismertető munkát írt, melyben igen szépen érvel a mellett, hogy a harmadik nevelő-táptintézet okvetlenül Szatmáron kell létesíteni.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter, mint kegyuraság ajánlatára, a munkácsi megyés püspök ur Drohobeczky Bazilt Tisza-Ujlakra g. k. plebánossá nevezte ki.

Kinevezés. A király Polányi Aladár beregszászi kir. alügyész az ottani törvényszékhez bírónak nevezte ki. — A király az igazságügy-miniszter előterjesztésére Szabó István színváltójai járásbírói albirót ugyanoda járásbírónak nevezte ki.

Előléptetés. Ó felsége a király Lépes Győző hadnagyot, a katonai léghajózási tanfolyam hallgatóját, főhadnaggyá léptette elő.

Előléptetés. A pénzügyminiszter Nagy Gábor pénzügyi s. titkár a IX. fizetési osztály második fokozatába előléptette.

Esküvő Bősze Imre a tiszaujlaki takarékpénztár főkönyvelője f. hó. 11-én délután esküszik örök hűséget Joanovits Margit kisasszonynak, örv. Joanovits Miklósné urnő kedves és szeretetreméltó leányának. — Bura József kir. tszéki iktató kedden tartotta esküvőjét Finta Magdolna urhölgygyel.

Gyászhir. Strohmájer Erzsike, szász-fenesi r. k. tanítónő, életének 20-ik évében rövid szenvedés után meghalt. — Id. Csányi György jómódu helybeli polgár élete 81-ik évében szombaton elhunyt.

Hirtelen halál. Legecze Miklós g. k. esperes lelkész m. hó 30-án d. e. 10 órakor a szobránczi főposta hivatal udvarán épen midőn a levélszekrányba egy levelet akart bedobni, hirtelen összerogyott és meghalt. Valószínűleg szívizélhűdés érte az örökké vig kedélyű és közszeretben álló lelkészt. Béke hamvaira.

A kir. kath. főgymn. 8 ad osztályu növendékeinek évvizsgálata pénteken kezdődött s folyton tart mindennap egy tárgyból.

Hymen hírek. Barcsay Zoltán helybeli vasuti hivatalnok május 4-én esküdtött hűséget Sepsy Olgának, Sepsy Endre sárközi utbiztos bájos leányának. Az esküvő után a fiatal pár Fiuméba utazott. — Pásztory Jenő megyesi gazdatiszt és földbirtokos máj. 2-án kelt egybe Szinéváralján Nagy Annával, Nagy Lajos színváltójai ügyvéd művelt lelkű szép leányával. Az esketési szertartást fényes lakoma követte. — Székely Endre adótiszt máj. 4-én esküdtött meg Baracza Margit, Baracza Gábor jómódu polgártársunk kedves leányával.

Az új elnök üdvözlése. Zahoránszky István, a kath. legényegyesület elnökét, a nagy számmal egybegyűlt tagok élén Morgenhal Antal világi elnök lelkes szavakkal üdvözlötte máj. 4-én az egyesület helyiségében. A beszéd után Haller Ferencz titkár olvasta fel a kinevezési ckmányt. Az új elnök meghatottan mondott köszönetet a meleg hangu üdvözlésért, majd egy szép beszéd keretében kifejtette az egyesület föllendítésére czélzó terveit. Vasárnap az egyesület szent József védő szentjének tiszteletére ünnepélyes szentmise fog bemutattni az irgalmas nővérek templomában délelőtt 11 órakor. Ez alkalommal a szent beszédet Tóth József adminisztrator fogja tartani.

Az évvizsgálók sorrendje az elm. isk. tanítónőképző-intézetben az 1901/902 isk. év végén. Máj. 3-án és 10-én osztályvizsgálat a IV. osztban minden tantárgyból. Máj. 4-én d. e. 10 órakor vizsgálat a testgyakorlásból a IV. B) osztályban. Máj. 7-én d. u. 3 órakor vizsgálat a testgyakorlásból a IV. A) osztályban. Máj. 20, 21, 22, 23 és 24-én a magántanulók vizsgálata. Jun. 2-án vizsgálat az I. osztban a hittanból és föld-

rajzból, a II. osztban a neveléstanból és nővénytárból, a III. osztban a németnyelvből és neveléstanból. Jun. 4-én vizsgálat az I. osztban a számtanból és neveléstanból, a II. osztban a módszertanból és hittanból, a III. osztban a történelemből és magyar nyelvből. Jun. 6-án vizsgálat az I. osztban a németnyelvből, a II. osztban a földrajzból, a III. osztban a módszertanból. Jun. 9-én vizsgálat az I. osztban a módszertanból, a II. osztban a számtanból, a III. osztban a hittanból és algebrából. Jun. 11-én vizsgálat az I. osztban a magyar nyelvből, a II. osztban a német nyelvből, ének és zenéből, a III. a chémiából. Jun. 11-én d. u. 1/2 3 órakor vizsgálat a testgyakorlásból. Jun. 13-án vizsgálat az I. osztban az ének és zenéből, a II. osztban a geometriából, a III. osztban a természettanból és háztartástanból. Jun. 14-én vizsgálat a francia nyelvből az I. II. III. osztban. Jun. 16-án vizsgálat az I. osztban az állattanból, a II. osztban a magyar nyelvből, a III. osztban a geometriából, ének- és zenéből. Jun. 22-én r. 8 órakor „Te Deum”. — *A tanképesítő vizsgálatok sorrendje az elm. isk. tanítónőképző int.-ben az 1901/902. iskolai évben.* Máj. 12., 13., 14., 15 és 16-án gyakorlati tanítások. 26-án írásbeli vizsgálat a paedagogiából. 27-én d. e. írásbeli vizsgálat a geometriából. 27-én d. u. 3 órakor vizsgálat a sépirásból. 28-án d. e. vizsgálat a rajzolásból. 28-án d. u. írásbeli vizsgálat a német nyelvből. 30-án vizsgálat a női közimunkából. Jun. 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27 és 28-án a tanképesítő vizsgálat szóbeli része. — *Az évvizsgálók sorrendje a polg. isk. tanítónőképző intézetben az 1901/902. iskolai év végén.* Máj. 30-án vizsgálat mindkét szakasportnál közös tárgyakból. 30-án vizsgálat a mennyiség- és természet tudományi szakasport tárgyaiból. 31-én vizsgálat a nyelv- és történet tudományi szakasport tárgyaiból. — *Az óvónőképzőben megtartandó tanképesítő és osztályvizsgálatok sorrendje az 1901/1902. isk. év végén.* Május 17-én d. e. 8 órakor a II. osztban gyakorlati vizsgálat. Május 17-én d. u. 2 ó. a II. osztlyban zene. Május 17-én d. u. 4 ó. az I. II. osztban tornavizsgálat. Május 28-án osztályvizsg. a II. osztlyban. Junius 4-én a képesítő vizsg. írásbeli része. Junius 6-án az I. osztban természet tudományok és számtan. Junius 10-én az I. osztban hittan és földrajz. Junius 12 és 14-én a képesítő vizsg. szóbeli része. Junius 16-án az I. osztban módszertan, történelem és alkotmánytan. Junius 18-án az I. oszt.-ban magyar nyelvtan. Junius 20-án az I. oszt.-ban ének és hegedülés. Junius 22-én „Te Deum.”

Pályázat.

A nagymajtényi (Szatmár m.) róm. kath. elemi népiskolánál elhalálozás folytán megüresedett másodtanítói állásra

pályázat hirdettetik.

Évi jövedelme:

a) A hitközségtől 700 korona készpénz havi előleges részletekben fizetve.

b) 88 korona államsegély.

c) 7 köbméter tűzifa, beszállítva saját használatára.

d) Egy szobából álló tisztességes lakás.

Kötelessége az iskolaszék által meghatározott osztályban tanítani, a gyermekeket templomba járásuk alkalmával oda elvezetni s ottan reájuk felügyelni.

A kellően felszerelt és a nagymajtényi iskolaszékhez czimzett kérvények f. évi május hó 20-ig bezárólag ftleendő **Láng Ferencz** kerületi esperes urhoz (Szatmár m.) Erődre küldendők.

Láng Pál,

iskolaszéki jegyző.

Árjegyzék.

BÖLÖNYI LÁSZLÓ

Telefon 85.

Helyi 1 kor. értéktű vásárlás már helybe szállítva.

MÉSZÁROS és HENTES, PRISS és FÜSTÖLT HUSNEMŰEK ÜZLETBŐL Szatmár, Széchenyi-utca sarkán.

Helybéli megrendelések hazaszállítva.

Az árak változás esetén kötelezettség nélkül később, vagy utánvétellel értendőek.

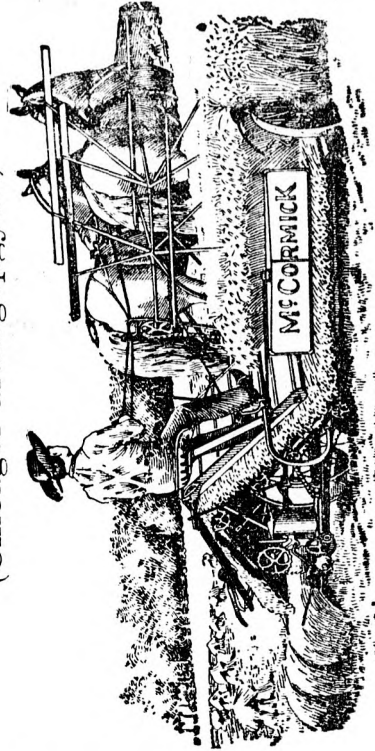
5 kilós postarendelmény pontosan eszközöltek.

Table with columns for 'Frisz húsok', 'Kolbász árak', and 'Füstölt árak'. Lists various types of meat and their prices per kilogram.

BÖLÖNYI LÁSZLÓ.

Mc Cormick Harvesting Machine-Company.

(Chicago aratógépgyár.)

PÁRIS 1900-ban.

GRAND PRIX.

Kéveköző aratógép, Fűkaszálógép, Készörükészülék. "Daisy" marokrakó aratógép, Szénagyűjtő gereblye és Kéveközőfőnal.

gyártmányai

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta és nem kérdezte! Olcsó tartalékreszek óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

WILIAM J. STILLMAN Évi termelés: BUDAPEST, 362000 gép. V. kerület, Váci-ut 30. szám. Képviselelőnk: Roosz Testvérek Szatmárótt.

Főnyeremény szerencsés esetben 1.000.000 korona.

Table showing lottery results for months: Január, Február, Március, Április, Május, and Junius. Lists winning numbers and their frequencies.

Rendelje meg azon számot, mely az Ön születés- vagy nevenapjára esik. — Megrendeléseit sürgősen kérem, hogy a kivánt számokat annál biztosabban megküldhessem.

Wolf Hugó bankházához

Budapest, V. ker. Bálvány-utca 10. sz.

A sorsjegyek ára: az I-ső osztályhoz Kor. 12.- 6.- 3.- 1.50

Az összeget legcélszerűbb a megrendeléssel egyidejűleg postautalványon beküldeni.

Table showing lottery results for months: Julius, Augustus, Szeptember, Október, November, and December. Lists winning numbers and their frequencies.

Huzás már május 22. és 23-án.

Sorsjegy nélkül nincsen főnyeremény.

Nyújtunk kezelt szerencsések.

A magy. kir. szab. osztályosorsjátéknak,
a világ e legesélydúsabb sorsjátékának

nyeremény-táblázata.

100000 sorsjegy 50000 nyeremény.
Minden második sorsjegy nyer.
Legnagyobb nyeremény esetleg

1 millió korona.

1	jutalom	600000
1	nyer. à	400000
1	" "	200000
2	" "	100000
1	" "	90000
1	" "	80000
1	" "	70000
2	" "	60000
1	" "	40000
5	" "	30000
1	" "	25000
7	" "	20000
3	" "	15000
31	" "	10000
67	" "	5000
3	" "	3000
432	" "	2000
763	" "	1000
1238	" "	500
90	" "	300
31700	" "	200
3900	" "	170
4900	" "	130
50	" "	100
3900	" "	80
2900	" "	40
50.000	nyer. és jut. összegben	13.160 000

A nyeremények készpénzben fizetettnek ki.

Ha Önnek

a magy. kir. szab. osztályosorsjátékban

eddig nem volt szerencséje, úgy kísértse azt meg a rendkívül szerencsés, világszerte ismeretes

szerencse gyűjtőjében.

Én kimutathatom, hogy eddig a legtöbb nyereményt fizettem ki.

A 10. magy. kir. szab. osztályosorsjátékhoz,

melynek

I. osztályú húzása 1902. május hó 22-én és 23-án

tartatik meg

ajánlok—eredeti **egész fél negyed nyolczad sorsjegyet**
sorsjegyeket: **12.— 6.— 3.— 1.50** koronáért

az összeg beküldése ellenében vagy utánvéttel. Hivatalos ter-
vet ingyen küldök. Megrendelések közvetlenül intézendők.

G A E D I C K E A.

BUDAPEST

IV., Kossuth Lajos-utca 11.

Április hó 5 én a

100.000 koronás főnyeremény

immár harmadszor jutott gyűjtőjémnek osztályrészül.

Rövid időn belül

12 milliót

fizettem ki
t. vevőimnek, köztük a kö-
vetkező főnyereményeket:

600000	korona	62551	sz.
400000	"	33464	"
400000	"	11119	"
400000	"	28916	"
100000	"	42758	"
100000	"	49878	"
100000	"	87991	"
70000	"	60912	"
60000	"	78863	"
60000	"	82528	"
60000	"	97263	"
30000	"	6920	"
30000	"	38691	"
30000	"	90964	"
25000	"	23481	"
25000	"	39049	"
20000	"	28950	"
20000	"	33402	"
20000	"	35863	"
20000	"	44410	"
20000	"	60781	"
20000	"	78848	"
20000	"	88874	"
15000	"	57734	"
15000	"	77950	"
15000	"	82406	"

N á t a m n y e r t é k

Értesítés.

A szatmáregyházmegyei
alapítványi pénztárból a jö-
vőben adandó 2000 koronás
és ezen összeget meghaladó
kölcsonök kamata

6 % -ra

lett leszállítva.

A gondnokság.

és szájviz.

Fogorvosi műtermem

(Hám-János-utca 1. sz. a színház
mellett) újra rendezve, készítek: egyes
fogakat, teljes fogsorokat kaucsuk és
arany foglalványon.

!!! Kivánatra szájpád nélkül !!!

Porcellán, arany, platin és ce-
ment tömést,

arany fogkoronákat.

Foghuzás a legujabban feltalált
szerekkel teljesen fájdalom nélkül.
Rendelek d. e. 8 órától d. u. 5-ig.

Albisi **Bakcsy Domokos,**
orvos-fogorvos.

és szájviz.

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére

a „vöröskereszt“-hez.

Kitüntetve:

Bécs, Páris, London, Madrid, Brüssel, Bo-
logne, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Wallergasse I. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl

papi-, rend- és világi

RUHÁKAT;

havelokokat.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapuciu-
mok, cingulusok nagy választékban. Vala-
mennyi készítmény a legjobb anyagból
tartós és diszes kivitelben **Szövetek méte**
számra is eladatnak.

EGYHÁZI SZEREK

végleges megrendelés után **olesón** szállítatnak.

○○○○ Arjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve. ○○○○

A „HONVÉD“-hez

czimzett sörcsarnokban a legjobb
Kőbányai udvari ser
poharaként **10 kr.** és egy nagyon
jó minőségű

márcziusi ser

poharaként **6 kr.** egy korsó **10 kr**
jó és olesó villás reggeli kapható.

!! Kitünő !!

**Szamárhurut, köhögés,
rekedtség, elnyálkásodás**
stb. ellen legjobb és **minden ver-**
senyt kizár a Tamásy-féle
növény-czukorka,

mely kapható: nálam, mint készi-
tőnél, továbbá Unger Ulmann ur
gyógyszertárában, Mertz József, Lő-
vinger József, Szücs József, Roóz
Mihály, Molnár Mihály és Kálmán
Mór (Németi) urak fűszerüzletében.

1 doboz ára 20 kr.

Nyilttér. *)

legjobb hajtószer.

Kapható:

**minden gyógyszertárban és
fűszerkereskedésben.**

*) E rovat alatt közöltekért nem felelős a Szerk

Ingyen és bérmentve

kap mindenki egy kézi könyvet,
miáltal mindenki azon helyzetbe jön,
hogyan hideg uton

Essenciámmal,
a legjobb és kis mennyiségben is
liqueur és rumot magának előálíthat.

Watterich A.

Budapest VII. Dohány utca 5
alapított 1869 alapított 1869
Jutalmazva 8 éremmel és hitelt érő
okmányokkal.

JEGYZÉKE az
50,000 nyereménynek.
Legnagyobb nyeremény a legszerencésőbb esetben:
1.000,000 korona.

Korona	
1 jutalom	600000
1 nyer. a	400000
1 ..	200000
2 ..	100000
1 ..	90000
1 ..	80000
1 ..	70000
2 ..	60000
1 ..	40000
5 ..	30000
1 ..	25000
2 ..	20000
3 ..	15000
31 ..	10000
67 ..	5000
3 ..	3000
432 ..	2000
763 ..	1000
1238 ..	500
90 ..	300
81700 ..	200
3900 ..	170
4900 ..	130
50 ..	100
3900 ..	80
2900 ..	40

50,000 nyer. és jut. 13.160,000
kor. összegben

Rendelőlövél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA** bankháza Budapest

Kérek részemre..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorje-
gyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget..... korona összegben { utánvételezni kérem
postautalvánnyal küldöm } A nem tetsző törlendő.
mellékelem bankjegyekben (bélyegeken).

Pontos cím:

Kiváló szerencse

TÖRÖK-nél

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk.

Hat millió koronánál többet nyertek nálunk
nagyrebecsült vevőink.

Az egész világ legesélydúsabb sorsjátéka a mi m. kir.
szab. osztálysorsjátékunk, mely nem sokára
újából kezdetét veszi.

100,000 sorsjegy **50,000**

PÉNZNYEREMÉNYVEL sorsoltatik ki, tehát az
összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorso
lasi jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen **Tizenhárom millió**
160.000 koronát, egy hatalmas összeget sor
solnak ki. Az egész vállalat **állami felügye**
let alatt áll.

Az I-ső osztály **eredeti sorsjegyeinek**
tervszerű betéjei a következők:

egy nyolczad (1/8) frt — **75** vagyis **1.50** korona
egy negyed (1/4) „ **1.50** „ **3.—** „
egy fél (1/2) „ **3.—** „ **6.—** „
egy egész (1/1) „ **6.—** „ **12.—** „

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy a **pénz be-**
küldése ellenében küldjük szét. Hivatalos ter-
vezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk azon-
nal, de legkésőbb

f. év május hó 10-ig

bizalommal hozzánk küldeni.

Török A. és Tsa.

BANKHÁZ

Budapest,

hazánk legnagyobb detail osztálysorsjáték üzlete

Főiradánk osztálysorsjáték osztályai:

Főüzlet: VI., Teréz-körut 46 /a.

Fiókok: 1. Váci-körut 4.

2. Múzeum-körut II.

3. Erzsébet-körut 54.

A magyar kir. államvasutak gépgyárá-
nak lokomobil cséplőgépés „MILLENNIUM”
aratógép gyártmányai a párisi nemzetközi
kiállításon a legnagyobb kitüntetést, a
GRAND PRIX-t nyerték.

A magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körut 32. szám.

ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült

4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű GŐZCSÉPLŐ-KÉSZLETEIT,
14, 16 és 20 lóerejű COMPOUND LOCOMOBILJAIT, és végre

„Millennium” legújabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő
aratógépeit,

továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutársaság **resiczai mezőgazdasági gépgyárában készült SACK**
rendszerű acélöntésű, ekéfővel ellátott EKEIT és egyéb **mezőgazdasági eszközzeit.**

Kizárólagos képviselő: **Kovács Imre, Szabadka.**

Tóth Albert

KÉPFESTÉSZETI SZOBRÁSZATI, OLTÁR ÉPÍTÉSI ÉS
ARANYOZÓ MŰTERME

✻ SZATMÁRON, ✻

Készítek *oltárokat, szószékeket szentsirokat Lurdesi barlangokat és aekonosztásokat.* Régi oltárok aranyozását *kitisztítom és kijavítom.* Továbbá műtermemben készítek szent **sobrokat** mindenféle nagyságban és kivitelben u. m. *fából müköböl és gypszből.* Festek *oltárképeket, templommenyezetet, sátció és zászló képeket* művészi kivitelben. Festek mindenféle felekezeti templomokat. Továbbá *termeket, épületeket, szobákat,* elvállalok mindennemű *másoló munkát, tapetazást, czimer és czégfestést, czégirást* mindenféle aranyozást *üveg, czég, tábla festését és aranyozását,* tükörfényű aranyozását a legjutányosabb árakban.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

A munka megtekintésénél utiköltséget nem számítok fel.

A szőlő OIDIUM

betegsége ellen
a legjobb szer a

Dr. ASCHENBRANDT-féle

RÉZKÉNPOR.

Leszállított ára Budapesten:
50 kilogrammos zsákokban à kilogramm 46 fillér; 10 és 5 kilogrammos zsákokban à klgr. 50 fillér. Használata olcsóbb, mert kevesebb kell belőle; biztosabb, mert a lombhoz tapad, a szél le nem fujja; ajánlatosabb — mert a mustot nem bűdösíti — mint a tiszta kénpor vagy kénmáj.

A szőlő érését siettet, a termés minőségét javítja.

Ott, ahol mult évben a peronospora nem tett kárt, de a lisztharmat igen, az első permetezés helyett elég rézkénporral a tőkét beporozni. Ez pedig lényeges költségmegtakarítás.

Számos magyar gazda bizonyítványa kívánatra megküldetik.

Megrendeléseket elfogad a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“
Budapest V., Alkotmány-
utca 31. sz.

Megrendeléseket elfogadnak a vidéki megbízottak is.

A por kapható: Zimmer Károly-nál Nagy-Károly, Elchlinger Gyulá-nál Nagy-Majtény.

Különösen felhívom a n. é. közönség b. figyelmét kitünő

✻ ✻ ✻ SZATMÁRHEGYI
BORAIMRA ✻ ✻ ✻ ✻

melyet **Mertz** termés név alatt hozok forgalomba.

Friss töltésű ásványvizek u. m.

BIKSZÁDIVIZ,
mely felülmúlhatatlan minden más ásványvignél

— SZTOJKAI ÁSVÁNYVIZ, —
a legjelesebb konyhasós égvényesviz, mely az első helyet foglalja el

BUDAI KESERÜVIZ,
orvosok által ajánlva

Mertz István

fűszer, festék, bor és csemegekereskedése

Szatmár, Deák-tér 18.

Ajánlom a nagyérdemű közönség szives figyelmébe jó hírnévnek örvendő

fűszer- és csemegekereskedésemet,
tisztán kezelt kitünő minőségű boraim,

melyeknek valódiságáért és tisztaságáért kezességet vállalok.

Pontos és szolid kiszolgálás!

Valódi.

**Dreher féle pa-
laszkos sör.**

Valódi

M a u t h n e r - f é l e

konyha-kerti vetemény és

v i r á g m a g v a k.

PÁSKUJ IMRE

Szepességi gyepen fehéritett len-vásznak. damaszk asztal- és ágyneműek gyári árakban, valamint szepes-iglói pamutvásznak és siffonok. Erdélyi gyapjuszövetek férfi öltözetekre, tavaszi, nyári, őszi és téli női és férfi felöltökre való kelmék.

HAZAI IPARCSARNOKA
SZATMÁRON.

✻ Női, férfi, leány- és fiu-fehéreneműek gyára. ✻

Nagy raktár a híres pécsi keztükéből, női derékfűzőkből (Miederekből) nemez-kalapokból, sapkák, női muffok és gallérok, divatos nap- és esőernyők, nyakendők, gallérok, kézelők stb.

Székelyföldi és bánati hazi iparezikkok. Szöttes női és férfi mosókelmek, minden fajtájú **divatos női ruhakelmék,** reverendaanyagok férfi és gyermek posztó-kalapok, kassai harisnyák, kötött keztük, budai és székesfehérvári kékfestő és minden színű divatos crettonok, vollek, zefrek és battistok; kalotaszegi „varrottások“, bánati és székely kötények, függönyök, ágy- és asztalterítők, kezdett munkák nagy választékban, szőnyegek, paplanok, pokróczok matrácok stb. stb.

Teljes menyasszonyi kelengyék

legszebb kivitelben, a legrövidebb idő alatt készíttetnek.

Női és férfi ruhák és fehéreneműek varratását elvállalom.

Mintákat és árjegyzéket vidékre
bérmentve küldök.